

CHANSON NEVEZ

*Var sujet glac'har ha tristidiquez daon den
yaouanck demeus a baros Speyet, pres
da vervel gant ran-galon.*

Tud yaouank deus ma faroz, didosted, me o ped
Da zilaou ar vuez a zo guenin erruet ;
Me zo eur sergeant-major, tistrei deus an armeio
Rejouisset ma c'halon, o entreal bars ar vro.

Pa voan me partiet, da gommanç va c'honje,
Moa losquet var ma lerc'h objet va c'haianté
Moa losquet var ma lerc'h fleuren ar yaouankis,
Evit mon da ober eur c'hampagn, tressac ar guer a Baris.

Epad pever blas anter, e zon bet e regiment,
Hi neus gret va oll chagrin a va brassa tourmant ;
Bemnos a bep mitin, a pad an deiz aliez,
Va speret a nijé betec ly va mestres.

Ma speret a nijé betec va bro beniguet,
O sonjal a beh momet bars va amzer passeet,
C'hoarvezout a re guenin e guis ar durzunel,
Pa ve collet ganti e far a non dol da vervel.

Guenime, tud yaouank. a c'hoarvezet memes tra.
Glac'haret bras a voan o tond da partia,
Rannet a voa va c'halon o toned d'he c'huitad,
Hi pa velas ac'hanon e devoa calonat.

Eiz devez arog partial visemp assemblez bemde,
Ac eur sulvez d'abardaë hi a lavaras di-me,
An daelo n'hi daou lagad, hi moues entr'coupet :
— Petra rin-me, den yaouank, pa vec'hn parliet.

— Ma ya da vont breman da ober pinijen,
Da laqua lioua e du va oll dillajou guen.
Evit ober caon da va muña caret,
Partiet evit a Republik en deiou tremenet.

— Pa vec'hu erru n'ho regiment, me o ped va servicher
Da reï d'in ho quehellou raetal dre eur lizer,
Me a meus chagrin bras gant aon a vec'h casset,
En tu all dar mor bras guis dar vartolodet.

Ar blaves mil eis cant tri uguen a daouzec,
Da zevez gouel an Nedelec, a voan-me partiet.

Da zevez gouel an Nedelec, da zeg heur deus an noz
Pa voa ma c'hamaradet o c'hont da repos.

Voan o font ti va mestres, da laret dei quenavo.
Hi pas velas a c'h^{an}on a gommen^{ga} gwelo,
— Arça eta, den yaouank, moc'h o vont er mes ar vro.
Beuzet e ze ma c'halon, en eur mor a zaelo.

Quenavo a laran d'hoch, quenavo, va mestres,
Ben ar pevar pe pem blos n'hi n'hom gavo assembles,
Hi a vouches din neuse, n'hi daou lagad an daëlo,
Hac a eoueas d'an dcuar casi guis deun den maro.

Dan de quenta blas, voan erru bars ar guer a ruel,
Cetu me scrivas eul liser d'am mestrezic fidel,
Hi a respondas din, pevar deves goude,
Penaos a voa clan, clan bras var hi gouele.

— Mar na teud quet d'am c'honsoli, ma servicher fidel,
Gant ar chagrin ar glac'har me zo prest da vervel.
Ho pebeus malheur evit eun den tener da guitad e vro,
Ho velet e vuia caret, bars toul dor ar maro.

Pa vijen en faction var ar men^{oi}ou huel,
Ma daou lagat a droe var zu Breiz-Izel.
Ma daou lagat a droe var zu ty va mestres,
Mes na vellent netra nemet coajou aliez.

Deus ar mintin a gleven un nombr a lapousset
A mouez ar rossignol, var bec ar veeu pignet,
Ar rossignol a laras din dre e voez melodius :
— Te ho c'heus ebars ar guer eur vestrez carantesus.

— Eur vestres leun a c'hlac'har, a carguet a anken,
A baoue e soc'h partiet, o c'hober pinigen.
Neuze a lavaras din, gant e vouez triomphant :
Me gred e zoc'h glac'haret, couls a c'hi, soudard yaouank

— Var da zal he zeo merket, gant liou an distridiguez,
Penaos he zout anquenet, o quitad da vestres.
Neuze a zisquennas d'an traon da vodik, da vodik,
Hac a teuas var ma scoa, da gana ar musik.

An eostic a laras din guand e voez triomphant :
— Me a vezо fidel doc'h queit ma vec'h no regiment
— Arça eta, eonic bian, mar vec h din ken fidel,
Ez a iello evidon, da vectec Breiz-Izel.

Ben arc'hoas mintin querquent vel m'a vo scler,
Te a deuio dam c'hamp, da guerc'hat eul liser.
Hanter nos mintin, n'a voa quet scler an de,
Me glevas ma messager ; var ma frenes e cana.

Lavaret a re din neuse dre e ganaouen ;

— Roet din ar paper, ma partiin souden,

— Kers eta, eostic bian, da ziou esquel digoret

A quemeret an hent da vonet da Speyet.

Neur errui bars ar vro te hei da dy ma mestres,

Ac a commenso cana e quichen e frenes,

Te a lavaro dei penaus vec'h digasset,

Deus ar guer a Baris, gant e muia caret.

Dan eur an anter nos erruas an eostic.

Da houl an digor digant ma mestrezic :

— Plac'h youank, emezan, digoret din an or

Me zo digasset aman, gant var sergeant-major.

— An den yaouank-se, herves a meus clevet,

A zo choazet gant Doue, vit bea da pried ;

Cctu aman eul lizer a neus roet din-me,

Me ia da partiel breman, da gonta dezan o toare.

Ar bloaves mil eis cant tri-ugent a c'houezec

Ministr ar brezel e devoa decidet

Ministr ar brezel en devoa decidet

A vize bet liberet tout ar blaves uneec.

Da ma mestrez ractal, a scrivaz eur lizer

Evit annonç dezi a voan erru dar guer.

— Arça eta plac'h yaouanck, a lavara dezi,

Quemeret da joaüstet a quitted da ennui.

Dan decved a vis dû, a voan partied,

Deus ar guer a Baris, vit va bro benniguet ;

Neuse a teuas sonch din na demeus ma mestres.

Evit un den yaouank, pebeus plijadures.

Neur errui bars ar vro ezon et dy guellet ;

Neur entreal bars an ty dezy voan non adresset :

— Bonjour doc'h, ma mestres, cetu me bars er vro,

Erru on gant joaüstet, da laqua fin da canio.

— Laquet breman e ru an dillajou pa gret

Laquet lioua en du, pa voan me partiet,

Laquet breman o torn c'hani o servicher,

Ma vezimp-ni unisset ar rest deus on amzer.

— Cetu aman eur seïen, evit fin deus or yaouankis,

A meus digasset doc'h, deus a guer a Baris,

Conservit anezi, gant o coalen arc'hant,

Quen a ieffemp on daou ous tol ar sacramant.

— François ques, va servicher, eme ar plac'h, neuse

Na momp quet ar bonheur derrui bars ar point-se.

Or c'herent o deuz chenchet abaque zoc'h partiet,
Ny eo an daou malheurussa zo gant Doue crouet.

— Ma mestres ! ma mestres ! nam zisconsolet quet,
Car me a meus eur galon a zo tener meurbet
Me zo eun den yaouank, tistrei deus an armeio,
A meus souffret dija nomb bras a dourmancho.

— Mes ebars va oll chagrin me a nom gosome,
Pa ten song din ac'hano'h va dous, c'harante,
A bremen, va mestres, ma vezemp separet,
Gant our baret avel, me a vo discaret.

— A possubl a ve eta, a mefemp meritet,
Deus a heurs or c'berent, un dra quer cri meurbet,
Deus guenin-me dan illis, bezemp on daou fidel :
Iamp d'ober or fromesse, dirag en Aviel.

— Neuze ni bedo Doue, ac e Vam beniguet.
Da rei da dout or c'herent sclerijen, var ar sujet
Demeus ar bromesse a mump-ny on daou gret
Da vevi assembles, queit a vimp var ar bed.

— Arça eta, den yaouank, me guemer eur loden,
Demeus o c'hol chagrin, a demeus o c'hanken ;
Breman vellan ervad, demeus o propojo,
Evit on separi, neus nemet ar maro.

— Et breman d'ar guer, a me ia ive,
Ac informomb or sud, deus bolonte Doue,
A ben dissul d'abardæg, dan heur goude creiste,
N'y nom gavo assembles da gonta on doare.

— N'y nom gavo assembles lec'h a mump gouennet
Sclerijen digant doue, ac e Vam beniguet.
Laromp breman eur *Bater* rog non zispartial ;
Quenavo ta, ma mestres, queno dissul guenta.

A n den yaouank errui bars ty e dad

— Arça eta va sad quez, silaouit va feden.
Me ia d'espliqua d'och breman va flaneden,
Me ia da lavaret d'oc'h ar pes so erruet,
Ac ar pes a bouez bemde var ma speret.

— C'houec'h vlas so tremenet aboue par ar C'hran
Voa goneet va c'halon, gant eur plac'hic yaouank
Gant e c'hamaradezet moa guellet anezi,
Charmet doa va c'halon, goneze a voa ganti.
An eil guech ma y guellis voa bars illis Sant Per,
Daoulinet ebars ar c'hœur vis-à-vis dan auter.

Eno pa moa y guellet neuzd a moa songet
Penaus a voa nu elez deuz an en disquenet.

Pa voa echu an overn, voan deut emez an iliz
D'y gortos bars ar verred, goude fin an offis,
Pa voa o sortial ar mez deuz ar porchet
Me zirijas ma fajou vit monet d'y c'havet.

— Bonjour d'oc'h plahic yaouank, roanez an douar,
Ebars ar Finister, na velfem quet o par,
Goneet eo ma e, halon g ieuoc'h plabik, yaouanck,
Lavaret din, me o ped, breman o sentiment.

— Chui ez eo, den yaouanck , an ini a garan,
Neus nemedoc'h d'am laquat errus bars er bed-man,
Ma c'halonik a voa genoc'hу gonezet,
Abaoué ar c'henta guec'h, ma guenoc'h parlantet.

— Mar vesimp separer, me vo ar malheurussa
A zo bet gan Doue crouet bars er bed-ma.
Rac se, eta or sud ques, desianomp on deves
Vit m'a erruffomp tout da barlant assembles,
C'hoant bras a mup on daou da vea priejo,
Evit gallout nom garout, tre betec ar maro.

Respong dan daou den yaouank

— Arça'ta daou den yaouank, n'a deuz o maguet,
Ac evit di nezi or chonje na po quet,
N'y na gredomp birviquen z'oc'h galvet gan Doue,
Car n'a neus evidoc'h voalc'h a fidelité.

An daou den yaouank d'o c'herent

— Ben dissul guenta, epad an overen,
Equis domp ni on daou, gouennit sclerigen,
Evar ar garantez a zo n'or c'halon,
Ac a pezo respont deuz on affection.

— Na deut quet da gontrariat diou garantez barfait,
Pere varvo gant glac'har mar vint dispartiet,
N'y a deu do pedi da reï domp o conge.

Ma vezogret er bed ma, pes zo jaquet gant Doue.

Respong dan daou den yaouank

— Inutil ezeo d'oc'h, insisti davantach,
Unan ahanoc'h hei dar gouent a ini al dar scoulach,
N'oc'h quet galvet gant Doue da vea unissset,
Rac-se eta, daou den yaouank, rac-se nem separat.

An den yaouank de guerent

— Arça eta, va oll guerent, me ia da lavaret :
Ranna ret ma c'halon, troublé ret ma speret,
Me ia da lavaret d'oc'h, quenayo ! quenavo !
Varc'hoas pe darzo an de, me a vezò maro !!!

An den yaouank rencontres e vestres

Don heur goude creiste, me gavas va mestres,
A y glaharet bras a leun a dristigues,
— Autro Doue, den yaouank peub eus planédén.
Ranned ezeo ma c'halon, siouas gan un anken.
Oh ! querent malheurus, c'hui a pe ar galon.

An daou den yaouank d'ho c'herent

— Preparet o tillat caon, aben arc'hois vintin
N'y a vo cavet maro, dindan ar veen ivin
A zo quichen an illis, e cornic er verred,
A dindan pehini, n'y a vo interret
Laquet a hanomp, me o ped, dindan ar meimes be,
Evit ma veffomp assembles, hed an eternite ! Amen !

FRANÇOIS RUPPE. (*Propriété de l'Editeur*)

CHANSON NEVEZ

*Var sujet ar gonscrivel yaouank demeus ar
blavez mil eis kant une c a tri-ugent*

Domine potentissime da luminem mihi.

Me o ped ta, va Doue, domp dam sclerigenni
Evit ma hallin discleria va buez tremen
Ac ar poaniou da bere, siouas: e zon sujet.

Digorit o tiou scouarn, silaouit un den yaouank
Pehini neus quitted e vro, a blavez man present
Er blavez mil eis cant daouzec a tri ugent

Dar bemp varn-uguenta vis kerzu, vit rei doc'h da gompran

An deis-ee deuz ar mintin, voa deut an ordrenanç

Da partial dan dregon, evit ar republik Franc

Cetu ar conscrivet yaouank, oll voa glaharet,

O clevet ar c'hellou-se, o c'halon voa rannet.

Obliget da guitar ho c'herent ho mignonet,
Ho sadou, ho mamou, ho breudeur, ho c'hoarezet,
Var ma feuillen voa merket ar c'homzo cri a cruel
« Punisset a vec'h mar vanket d'an appel. »

O vellet a c'homzou-se, va c'halon voa rannet,
Ann dour a zirede demeus va daoulaguet.
Cetu me partiet, d'an dregont deus ar mis.
Hirio mon e mont Valerien, ust a guer a Baris.

Non quet aman va hunan o souffri tourmancho
Pevar all a zo c'hoas, pere zo deus ma bro
Evar sujet da bere meus c'hoant da barlanta,
Car pevar soudard ezint, deus ar vaillanta.

Bemnos nom reunissomp, arog mont da gousket ;
Or c'hallon ra met unan, pa vemp reunisset ;
Neuse a barlantomp deus ar plijadurezo
A mizemp ebars ar guer, gant or c'hamarado.

Pa iejom da bourmen, teue caus deus a vro.
Gant daelo ou daou lagat, a c'hlebem an encho,
Evel an druzunel kes, collet ganti e far,
Pini nom dol da vervel, ractal var an douar.

Pa jonjan em zad, em mam, pere neuz va maguet
Hac ebars an ty eurus, lec'h ma zon be ganet,
Neuze e ven scoet a disconlation,
Ac eguis eun toll lang a dreus din ma c'hallon.

Pa teu ebars va memor, an amzer passeet,
Gant ma c'hamaradet a ma c'hamaradezet,
Deus pere allas !!! allas !!! ezon separet hirio ;
Pelee'h e zeo et eta, ar plijadurezo

Mump tanveet assembles, couls an nos vel an de :
Cetu ar pez a basse dre va speret hemde ;
Ma mestres, ma mestres, aman var ma chanson,
Me a num recommand d'oc'h, deuz a greiz va c'halon.

Sonjitz bars an ini o car, pehin zo en arme,
Prest da vont en disesper, o c'hortos e gonge
Breman zo pevar bloas a voan en ho quichen,
Ac an deiz a harris mon evar leign eun duchen.

Evar leign eur menez, en faq dar sez amzer,
Ust ar guer capital Franç, mon o souffri miser.
Divar leign an duchen-man dolan vechou ma zello
Evar zu ma bro natal, mes netra na vellon.

Nemet ar firmamant pehini zo ust or pen,
Ac an eol santel ra deomp ar sclerigen ;

Deus an nos o velan c'hoas ar loar ac ar sterret
Pere contemplom bemnos, arog mont da gousket,
Demeus sclerigen pere pa voan ebars a vro
A profiten vit monet d'ober pourmenadenno,
Cetu aze souveniriou, a zo cri a cruel ;
Bet truez eus o pugale, tadou, mamou santel.
Querent ha mignonnet, na houiffec'h quet compren
Ar miseriou a souffhomp aman var an duchen,
Da poaniou ar brassa ezer sujet bemde,
Obliget d'ober faction, coulz an noz evel an de,
Gant ar sac'h var o chouq, o fusil, o sabren
Ac evit nom reposi neus nemet eur planken
Henes a zo eur guele a zo yen a kalet
Evit reposi eur c'horf paour pehini ve scornet
O tont deus ober faction, dre a glao pe an avel
A glever en pad an nos, dre o tiou scouarn o yudel.
Ma vise lavaret din, breman a zo daou uguen mis
Visem bet quen malheurus o tremen va yaouankis.
Me mise pedet Doue da dori va flaneden ;
Mes pa zeo digoet guenin, e zeo rei din y dougen ;
Ac ebars fin va c'honge marteze vezoz brezel,
Neuze neur vro estranjour, marteze vo ret mervel.
Sonjit ta tud yaouank, peguen trist ar maro,
Mervel da bemp bla varnuguen, e creis tan ar c'hanonion.
Mar ia ar hellou dar guer da laret vin maro,
Laquet guenin, me o ped, eun nebeut pedanno,
A neuze ebars ar vro, evel e ma ar c'his
C'houllan guenoc'h eur *Bater*, pe an *Deprofundis*.
Mont a ran, va mignonnet, breman da echui.
Re glac'haret eo va c'halon vit gallout continui ;
Mes quent evit finissa, meus c'hoant da lavaret
Hano ar pevar den yaouank, deus pere meus parlantet
Unan a zo e hano, Jacques Bourriquen
An eil demeus ane, e zo Even Gourlaouen
Isidor Maisonneuve, a Corentin Lagadec,
An hini diveza zo deus Carais. an tri al deus Speyet.
Ma moc'h clasq got a clevet piou neus gretar chanson
Ma pars ar guer a Baris, rannet e zeo e galon,
Sergent-major e zeo, demeus ar blavez une
E hano zo François Ruppe, demeus bourg Speyet.
Breman er pemp assembles, or speret bars ar vro
A laromp dar Finister, quenavo !!! quenavo !!!

FRANÇOIS RUPPE (Propriété de l'Editeur)

Morlaix. — Imp. Letreguilly, 42, Rue de Paris.